МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на за изменение и допълнение на Наредба № I-45 от 24 март 2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства

I. Причини, които налагат издаването на Наредбата.

Приетите изменения и допълнения в Закон за движението по пътищата (изм. и доп. ДВ. бр. 64 от 5 Август 2025 г.) наложиха извършването на преглед на Наредба № I-45 от 24 март 2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства (Наредбата).

Във връзка с приетите изменения в Закон за движението по пътищата (ЗДвП) се налага да се установи ред за връщане на табели с регистрационен номер на водачи, които са управлявали превозните средства с прекратена регистрация по чл. 143, ал. 11, както и определяне на ред за възстановяване на тази регистрация. В ЗДвП са предвидени нови хипотези за превозни средства, които не подлежат на регистрация по реда на ЗДвП. Налага се и удължаване на сроковете по някои административни услуги, като удължаване от „един“ на „три“ месеца при „Запазване на табелите с регистрационен номер“ с цел използването им за регистрация на друго моторно превозно средство (МПС) от същата категория, както и удължаване на сроковете на разрешението за временно движение при издаване на временни табели с регистрационен номер по чл. 30 от една на три години. Налага се и прецизиране на условията, реда и начините за обмен на информация между информационните системи на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ и МВР по отношение на регистрираните превозни средства и периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на превозните средства.

Друга съществена причина, която налага издаването на наредбата и касае безопасността на движението по пътищата е необходимостта от въвеждане на ясна регламентация по отношение на изискванията към пожарогасителите, с които се оборудват движещите се по пътя пътни превозни средства от категории M1, M2, M3, N1, N2, N3, O2, O3, O4, както и моторните превозни средства от категории L5e, L6e и L7e по смисъла на чл. 4 от Регламент (ЕС) № 168/2013 г.

Констатирана е необходимост от прецизиране и на някои административни дейности, включващи идентификация на превозни средства, които могат да бъдат съкратени, за да се намали административната тежест върху гражданите и бизнеса без това да окаже влияние върху контрола на безопасността на движението по пътищата и осъществяваната превенция върху престъпленията с моторни превозни средства.

Необходимо е и уеднаквяване на понятията (терминологията) използвана в Наредбата и ЗДвП. Някои от понятията в наредбата са остарели или са изменени с нормативен акт от по-висока степен, поради което се налага да бъдат актуализирани.

Наложително е и оптимизирането на сроковете за съхранение на хартиени документи в звената „Пътна полиция“ съдържащи данни за регистрацията на превозните средства. Към настоящия момент големи по обем архиви се съхраняват за срок от 8 години, като се предвижда този срок да се оптимизира на 5 години.

С § 1 се определят превозните средства, които не подлежат на регистрация по реда на Наредбата. С измененията разпоредбата се привежда в съответствие с текста от закона, а именно чл. 143, ал. 5а (нова - ДВ, бр. 64 от 2025 г.) от Закона за движението по пътищата. Тролейбусите, верижните, строителните, селскостопанските и другите самоходни машини, трактори за селското и горското стопанство, които подлежат на регистрация по реда на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, бавнодвижещите се превозни средства, както и тези, предназначени за теглене на вагони, използвани за развлекателна дейност, както и теглените от тях вагони, използвани за развлекателна дейност, индивидуалните електрически превозни средства, не се регистрират по реда на Наредбата. Тяхната регистрация, лицензи или разрешения за въвеждане в експлоатация се издават от други институции.

С § 2 се уточнява, че новоиздадения дубликат на свидетелството за регистрация на моторното превозно средство (СРМПС) е с нов сериен номер. Това осигурява защита срещу злоупотреби и повишава сигурността на документите за регистрация и информираността на гражданите. Също така се актуализира наименованието „Автоматизираната информационна система за електронни услуги на МВР“. Терминът се заменя с официалното наименование „Портал за електронни административни услуги на МВР (ПЕАУ)“, което осигурява прецизност и съответствие. Пояснява се и кога приключва електронната административна услуга. Финалният етап е представянето на изискуемите документи и/или табели с регистрационен номер в звеното „Пътна полиция“ при ОДМВР или СДВР. Така се премахват случаи на висящи електронни заявления, при които не е довършен процеса поради непредставени от заявителя оригинални документи и/или табели с регистрационен номер.

С § 3 е предложено отпадане на ограничението, съгласно което табели с регистрационен номер се предоставят за монтаж само на собственици, които са закупили нови превозни средства от Република България чрез официалния представител на производителя в Република България. С направените предложения се предвижда табелите с регистрационен номер да се предоставят на собственика и ако новите превозни средства са закупени от производителя в чужбина. Условието е завода производител да се намира на територията на Европейските съюз или Европейското икономическо пространство.

С § 4 се прави уточняване на необходимите документи и/или табели с регистрационен номер, които заявителят на електронната административна услуга във връзка с чл. 12 следва да представи в звеното „Пътна полиция“ при явяването му за да приключи успешно първоначалната регистрация на новото превозно средство. Пояснението внася по-голяма яснота за гражданите и бизнеса относно обема на

предоставяната административна услуга, изразяваща се в подаване на заявление за първоначална регистрация на превозно средство по електронен път.

С § 5 се разширява възможността за допускане до първоначална регистрация на употребявани автомобили освен с „валидна регистрация“ в държава извън ЕС, ЕИП или в Конфедерация Швейцария така и с „прекратена регистрация“ от трети страни. Промяната прецизира административната услуга и отстранява евентуални проблеми, с които биха се сблъскали собствениците на автомобили, които са внесени от САЩ, Канада, Великобритания, ОАЕ или други държави извън ЕС или ЕИП. Уеднаквява се режима за първоначална регистрация на автомобили с предишна регистрация в трети страни без значение дали регистрацията им е валидна или прекратена.

С § 6 се разширява кръгът от случаи, в които превозното средство не се представя за идентификация, а регистрацията се извършва само по документи. Отпада необходимостта от представяне на превозното средство за повторна идентификация в звената „Пътна полиция“ при ОДМВР или СДВР в случаите на промяна на регистрацията му в друга област при промяна на собствеността, когато няма смяна на табелите с регистрационен номер и когато не са изминали повече от 10 години от датата на първа регистрация на превозното средство. Отпада необходимостта от представяне на превозното средство за идентификация в още два случая а именно: при издаване на дубликат на свидетелството за регистрация при изгубена, откраднатa, повредена или унищожена част първа на свидетелството, както и при промяна на данните за вида на екологичната категория.

Също така се прави уточнение за необходимостта от предприемане на действия по промяна в регистрацията на превозното средство в срок до 1 месец от издаване на новия личен документ на физическо лице или вписването на адреса на регистрация за стопанските субекти при промяна на адреса им в друга област.

С § 7 се предвижда отпадане на необходимостта от предоставяне от собственика на договор или фактура при закупен и подменен двигател. Двигателят е заменяема част, консуматив на моторното превозно средство и в много от чуждестранните свидетелства за регистрация на моторните превозни средства неговия тип и номер не се вписват. В гражданския оборот често при закупуване на моторно превозно средство и представянето му за идентификация се установява, че двигателят е бил подменен в страната или чужбина. Новият собственик не е запознат с това обстоятелство, както и с историята и ремонтите, които са извършвани назад във времето. В тази връзка новият собственик не може да представи документи, удостоверяващи подмяната на двигателя му. Премахването на изискването за представяне на такъв документ ще преустанови тези тежести за добросъвестните собственици.

Предвидена е и възможност собственикът на превозното средство да представи лично или чрез пълномощник на гише валидна застрахователна полица за сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за възстановяване на регистрацията на ПС, която е била прекратена служебно на основание чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, когато не са налице данни предоставени по електронен път. Тази възможност осигурява правото на собственикът на превозното средство лично да подаде заявление за възстановяване на регистрацията, ако не желае това да бъде извършено служебно.

Пояснява се и кога точно приключва електронната административна услуга за промяна в регистрацията при изменение на данните на собственика. Финалният етап е представянето на изискуемите документи в звеното „Пътна полиция“ при ОДМВР или СДВР.

Алинея 6 на чл. 15 също се променя, като се добавя, че не се изисква документ по чл. 15, ал. 1, т. 7, когато собственикът на превозното средство притежава освен валиден документ за преминат периодичен преглед за проверка на техническата му изправност издаден от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, така и знак за периодичен преглед за проверка на техническата изправност, издаден от МВР. Наличието на валидност на един от двата вида документи се явява предпоставка за освобождаване от предоставянето на документ по чл. 15, ал. 1, т. 7.

С § 8 се определя ред за предоставяне на информация във връзка с чл. 147, ал. 10 от Закона за движението по пътищата. Министерството на вътрешните работи ще предоставя на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (ИААА) електронна услуга за достъп до актуални данни за превозното средство по номер на регистрационни табели. С разпоредбата се цели внасяне на по-голяма яснота за услугата, която МВР предоставя на ИААА, както и начина на достъпа до нея.

С § 9 се пояснява, кога приключва електронната административна услуга по прекратяване на регистрацията на превозното средство с писмено заявление от собственика. Финалният етап е представянето на изискуемите документи в звеното „Пътна полиция“ при ОДМВР или СДВР.

С изменението, предвидено в § 10 се прецизира процедурата при подаване на декларация за предстоящо прехвърляне на собственост със запазване на регистрационния номер, като се уточнява, че се касае само за категории M, N или L. Прави се ясно разграничение, че процедурата не се прилага за превозни средства от категория „О“, предвид че в ЗДвП такава възможност е предвидена само за моторни превозни средства.

Удължава се и срока за регистрация на превозно средство със запазени табели с регистрационен номер от „един“ на „три“ месеца.

Следва в наредбата да намери отражение хипотезата на чл. 143, ал. 5а, т. 7 от Закон за движението по пътищата, касаеща осигуряване на правото на собственика на ПС за прекратяване на регистрацията поради конфискуване или отнемане в полза на държавата на превозно средство или при изоставено в полза на държавата превозно средство в предвидените в закон случаи.

При прекратяване на регистрацията по заявление от собственика се предвижда възможност за прилагане на писмено уведомление от застраховател за взето решение за изплатена „Тотална щета“ при липса на електронно постъпила информация от Гаранционния фонд. Практиката показва случаи на забавено или непостъпващо електронно уведомление, което забавя процедурата по прекратяване.

Въвежда се правна възможност за прекратяване на регистрацията на превозно средство по заявление на собственика, когато издирването вече е прекратено по давност. Това преодолява съществуваща празнота и позволява внасяне на правна яснота относно статуса на тези превозни средства.

С § 11 се обхващат случаите на служебно прекратяване на регистрацията на превозни средства при издаване на заповеди за налагане на принудителна административна мярка, уредени в глава шеста от Закона за движението по пътищата.

Хипотезата на 18б, ал, 1, т. 10, касаеща служебно прекратяване на регистрацията на превозни средства също се разширява съобразно измененията в ЗДвП, като се обхващат случаите, когато собственикът е починал и в шестмесечен срок от настъпване на това обстоятелство не е заявена промяна в данните за собственика. Липсата на правно основание за служебно прекратяване на регистрацията създаваше проблеми за административните органи и наследниците. Разпоредбата е съобразена и с измененията в чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, като отпада необходимостта от уведомяване на собственикът на ПС, посочен в регистъра в случай на служебно прекратяване на регистрацията на ПС по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Предвижда се писмено уведомяване от звената „Пътна полиция“ на органа постановил обезпечението на превозно средство, регистрирано с подправен, заличен или повреден идентификационен номер и прекратено след произнасяне на орган на съдебната власт или друг компетентен орган, потвърждаващо установеното подправяне, заличаване или повреждане на идентификационния номер.

Предложен е и ред за действие в случаите по чл. 143, ал. 11 във връзка с ал. 15 от ЗДвП. След като собственикът на превозното средство не е предприел действия по промяна на неговата регистрация в рамките на шестмесечен срок, превозното средство не може да остане регистрирано на името на починало лице и едновременно с това да се управлява по пътищата отворени за обществено ползване. Иззетите на пътя табели с регистрационен номер на основание чл. 143, ал. 11 от ЗДвП се унищожават а СРМПС се архивира за нуждите на последваща регистрация на превозното средство. Предвижда се и всяко едно действие, извършено от компетентен орган по отношение на отмяна на мярката по чл. 143, ал. 11 да се запазва, като се отбелязва в регистъра на превозните средства, което ще доведе до съхранение и централизиране на данни свързани с превозното средство.

С § 12 се определя редът за връщане на табели с регистрационен номер на моторни превозни средства, които са били отнети от водачите на основание чл. 143, ал. 11 от ЗДвП поради управление на моторни превозни средства със служебно прекратена регистрация на основание чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Също така понятието „АИС – КАТ“ се заменят с „Националния регистър на пътните превозни средства“. В ал. чл. 21, ал. 7 се определя, че когато превозното средство е конфискувано или отнето в полза на държавата, принудителната административна мярка се прекратява.

С § 13 се прецизират процедурите при административната услуга по издаване на транзитни табели с регистрационен номер.

Въвежда се ограничение за издаване на транзитни табели с регистрационен номер до два пъти. В действащата наредба няма ограничения за броя на транзитните табели издавани за едно и също превозно средство, вследствие на което транзитни табели с регистрационен номер може да се издават неограничено, което само по себе си обезсмисля понятието транзитни (временни) табели с регистрационен номер. С това предложение се очаква ликвидирането на възможните злоупотреби, тъй като по този

начин се заобикаля извършването на постоянна регистрация на превозното средство. Към настоящия момент по пътищата отворени за обществено ползване се движат голям брой нерегистрирани превозни средства с издадени транзитни табели, които не притежават валиден преглед за техническата им изправност. Необходимо е да се стимулират гражданите да регистрират придобитите от тях превозни средства, съгласно изискванията на чл. 3, ал. 1 от Наредбата и чл. 145, ал. 2 и ал. 4 от ЗДвП.

Предвиждат се две нови хипотези, в които да се издават транзитни табели с регистрационен номер, както следва: прехвърляне на собствеността със запазване на регистрационния номер“ и при служебно прекратена регистрация по чл. 143, ал. 15 от ЗДвП.

С § 14 се пояснява, че при използване на временни табели с регистрационен номер по чл. 30 не по установения ред или когато същите са с изтекъл срок на валидност, същите се отнемат със съставянето на АУАН от органите на МВР. По този начин се подобрява контрола, проследимостта и отчетността при тази специфична категория табели с регистрационен номер.

Алинея 2 на чл. 32 излиза извън предметния обхват на наредбата, поради което е предложено да бъде отменена.

С § 16 понятието „АИС – КАТ“ се заменя с „Националния регистър на пътните превозни средства“. Понятието е синхронизирано с терминологията използвана в ЗДвП и не допуска разминаване в термините, което може да доведе до объркване и подвеждане при тълкуване и прилагане на закона и наредбата.

С § 17 се прави допълнение на изречение второ на чл. 33а, ал. 3, като се пояснява, че срока на разрешението за временно движение се удължава от „една“ на „три“ години. С предложението ще се постигне яснота и уеднаквяване на срока между временните табели с регистрационен номер и издаденото за тях разрешение за временно движение.

С § 18 се цели оптимизиране на сроковете за съхранение в звената „Пътна полиция“ на хартиени документи съдържащи данни за регистрация, промени в нея или прекратяване на регистрацията на превозните средства. Предвижда се срокът за съхранение на хартиени документи да се намали на 5 години, след което същите да се унищожават.

Разпоредбата на чл. 37г е неприложима, поради което следва да се отмени.

Създава се и нова хипотеза за служебно спиране от движение на превозни средства при установена опасна техническа неизправност в случаите по чл. 32, ал. 1, т. 1 и 4.“.

Направено е ясно разграничение дали при издадена ЗППАМ по чл. 171, т. 2 (временно спиране от движение) собственика на ПС с чужда регистрация има постоянен адрес на територията на страната или не. В зависимост от това е създаден ред за съхранение от ОДМВР или СДВР на чуждестранното свидетелство за регистрация с цел последващата му регистрация в Република България или предприемане на действия по изпращането му на чуждестранната служба, която го е издала. Очаква се това да отстрани пречките, които възникват за собственици на превозни средства, които желаят да извършат последваща първоначална регистрация на превозните средства в страната, но

не могат да представят оригиналните документи, защото вече са изпратени чрез ГДНП в друга държава във връзка с изпълнението на принудителната мярка.

В чл. 43 се добавят нови хипотези, в които не се извършва преглед за техническа изправност при пускане в движение на превозни средства, които са били временно спрени от движение, което е в съответствие с приетите промени в ЗДвП.

В предложения чл. 47а се прави се допълнително пояснение, че освен до „регистрация“ звената „Пътна полиция“ допускат и до „промяна в регистрацията“ превозни средства с поставени върху тях табели, надписи и емблеми, ако те не са в противоречие с действащите нормативни актове.

Определя се, че ако устройствата за осветяване и светлинна сигнализация и ограничаването на видимостта през стъклата, отговарят на съответните регулаторни актове, превозните средства се допускат до регистрация или промяна в регистрацията. Очаква се по-добър контрол и завишена дисциплина на водачите по отношение на използваните устройства за осветяване и ограничаване на видимостта през стъклата на автомобила.

В чл. 48 се определят конкретни изисквания към пожарогасителите, с които трябва да бъде оборудвана всяка една отделна категория превозни средства от посочените в Закон за движението по пътищата. В зависимост от категорията на превозните средства се определя и вида на праховия състав и килограми на пожарогасителите. Това ще доведе до повишаване на тяхната ефективност при инциденти свързани с пожар на превозни средства.

II. Целите, които се поставят.

Основната цел, която се поставя с наредбата е повишаване на безопасността на движението по пътищата чрез въвеждане на ясна регламентация към изисквания за пожарогасителите, с които да се оборудва всяка една отделна категория превозно средство. Тези изисквания към пожарогасителите повишават тяхната ефективност при ограничаване и гасене на пожари, възникнали с пътни превозни средства, което оказва непосредствено влияние върху безопасността на движението по пътищата. Цели се и осъществяване на ефективен контрол върху водачите при използване на временни табели с регистрационен номер по чл. 30 не по установения ред или когато същите са с изтекъл срок на валидност, както и при установяване на случаи на управление от водачи на превозни средства с прекратена регистрация или с технически неизправности.

Втората цел е облекчаване на административната тежест за гражданите и бизнеса чрез отпадане на ограничения при монтаж на табели с регистрационен номер на нови превозни средства, които се намират извън територията на съответното звено „Пътна полиция“ при ОДВМР или СДВР, удължаване на срока за право на регистрация на МПС със запазен регистрационен номер от МПС с прекратена регистрация от същата категория, както и отпадане на необходимостта от представяне на превозното средство за идентификацията в някои случаи. Предвижда се при промяна в регистрацията, ако датата на първа регистрация на превозното средство е под 10 години, промяната да става само по документи. Същото се отнася и за промяна в регистрацията поради промяна на екологичната категория, както и при издаване на дубликат на свидетелството за

регистрация при изгубена, откраднатa, повредена или унищожена част първа на свидетелството за регистрация.

Цели се и прецизиране на отделни разпоредби от наредбата с оглед подобряване на организацията на извършваните дейности.

III. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

За издаването на проекта не са необходими допълнителни разходи/трансфери и други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на вътрешните работи за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Прилагането на проекта ще се изпълнява в рамките на утвърдените бюджети на ведомството за съответната година.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

IV. Очаквани резултати от прилагането.

С извършването на промените в Наредба № I-45 от 24 март 2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства се очаква да се постигне повишаване на безопасността на движението по пътищата и облекчаване на административната тежест върху гражданите и бизнеса. Предвижда се ускоряване на осъществяваните административни услуги чрез редуциране на част от факторите, които водят до забавяне. Отпадането на действията по идентификация в предвидените случаи следва да доведе до намаляване на опашките от чакащи граждани пред администрацията и съответно струпване на по-малко автомобили пред контролно-техническите пунктове на звената „Пътна полиция“.

С проекта на Наредбата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

Изменението, предложено в § 1 се очаква да допринесе за по-голяма яснота относно превозните средства, които не се регистрират от звената „Пътна полиция“, а подлежат на регистрация пред друг компетентен орган.

Прилагането на предложените с § 2 изменения се очаква да постигне подобряване на процедурите, административна сигурност и проследимост.

От прилагането на § 3 се очаква облекчение за бизнеса при изпълнение на административната услуга по монтаж на табели с регистрационен номер на нови превозни средства, закупени от производителя в друга държава.

Очаква се по голяма яснота на отделни разпоредби, както и уеднаквяване на практиката при регистрация на автомобилите внесени от трети страни и прилагане на по-ясна и достъпна процедура за тяхната регистрация.

Промяната, предложена с §6 се очаква да облекчи процедурите по промяна на регистрацията, което да доведе до намаляване на струпването на автомобили в контролно-техническите пунктове.

Очаква се облекчаване на собствениците при възстановяване на прекратена регистрация на превозно средство, което притежава знак за валиден периодичен преглед за проверка на техническата изправност, издаден от МВР.

Очаква се регламентиране в съответствие с предвиденото в ЗДвП на информационния обмен между МВР и ИААА.

V. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Предлаганите изменения и допълнения не попадат в изключителната или споделената компетентност на Европейския съюз (чл. 3 и чл. 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз) и съответно са предмет на националноправна уредба в отделните държави членки на ЕС.

С оглед на това, с проекта не се предвижда въвеждане на европейско законодателство, поради което не следва да се изготвя таблица за съответствие с европейското право.